

Người Mẹ

Truyện cổ Phật giáo

Trích Truyện cổ Phật giáo - Tập 1

Thuật giả ĐỨC THƯƠNG

Nắng hồng bắt đầu tươi thắm trên muôn ngàn cây cỏ. Những tiếng chim riu rít hòa lên khúc nhạc từng bừng. Đàng xa, một dáng điệu oai nghi bệ vệ trong chiếc y vàng, hào quang chói lọi, khoan thai lần bước với chiếc gậy trúc tẩm màu sương nắng.

Đây chính Đức Phật.

Như thường lệ mọi lần nắng lên Ngài đi khát thực. Ngài chỉ sống bằng những hạt cơm cúng dường của những tâm hồn mộ đạo; nhân đó để giáo hóa mọi người, quay về đường thiện.

Đức Phật đến nhà ông Đế Đô, một nhà có tiếng giàu sang nhất, nhưng cũng không kém phần ích kỷ. Chủ đi vắng, con chó nằm trước cửa đòi mắt đồ ngẫu cau lại như phóng ra những tia lửa hung ác. Nhanh nhe khỏi mồm như sẵn sàng một thứ khí giới trắng nhọn vô cùng ghê tởm. Nó gừ một hơi rồi nhảy chồm đến Ngài theo một tiếng “Gâu” dữ dội. Không chút sợ hãi hay hoảng hốt, Ngài thản nhiên ôn tồn nói: “Người hãy im”. Chó ta chỉ đưa mình lui để lấy thế, rồi nhanh như chớp chồm lên cao, lạnh tay nhưng rất dịu dàng Ngài đỡ lấy hai chân trước, âu yếm thốt ra những lời đầy thương hại: “Người hãy bớt nóng. Ta đã hiểu... Người chính là mẹ của chủ nhà này, kiếp trước người rất hung ác tham lam. Lâu đài nguy nga đây, tất cả châu

báu đây, chính người đã xây dựng trên bao nhiêu mồ hôi nước mắt của mọi người. Người đã không chút thương tâm thẳng tay đục khoét tận tủy tận xương từ những người giàu cho đến kẻ bần cùng. Mãi đến giờ phút trước khi tắt thở người vẫn còn tâm niệm độc ác và tiếc nuối những của cải, nên ... người đã bị đọa, đầu thai vào kiếp chó và trở lại đây bo bo giữ lấy tài sản ấy. Thế mà người không lo tu tỉnh, còn mãi tham lam tàn ác!”

Oai đức của Phật đã nhiếp phục được tâm hồn đen tối, chó im lặng, buồn bã gục đầu xuống đất. Đức Phật nhẹ nhàng lui bước. Đòi mắt chó tắt hẳn những tia lửa hung tàn, đọng lại trên đôi mi những ngấn lệ đau thương, chán nản nhìn theo Ngài cho đến khi khuất dạng sau màn cây.

Từ đó chó bỏ ăn uống và không còn muốn nhếch bước đi đâu. Cử chỉ ấy làm cho Đế Đô phải ngạc nhiên và lo sợ. Trước kia chó rất mạnh mẽ, giữ nhà cẩn thận; mỗi lần người lạ mặt vào không khỏi hết hồn với nó. Thế mà nay nó chỉ nằm trong xó không một hơi sủa.

Đế Đô tìm cách tra hỏi đứa ở của ông, nó kể lại chuyện Đức Phật đến khát thực: “Không hiểu Ngài làm gì chó ta mà từ đấy nó buồn đau đốn”.

Ông đỏ bừng mặt lên, vô cùng căm tức, la hét vang nhà như một kẻ điên

dại, rồi chạy tìm ngay Đức Phật để nhiếc mắng và đòi bồi thường.

Trước cử chỉ hung hăng tàn bạo của ông ta, Đức Phật vẫn vui vẻ điềm đạm bảo: “Ta sẽ nói cho người hay, nhưng người phải dịu lòng đi đã. Nhờ công năng tu tập ta đã chứng được Túc mạng minh, thấy rõ kiếp trước của mọi người, nên ta biết chớ kia chính là mẹ người kiếp trước, vì quá tham lam tàn bạo nên nay phải hóa thân vào kiếp chó để trở lại giữ của cải cho nhà người”.

Đế Đô cướp lời:

- “Những lời nói của ông đều là huyền hoặc vu khống tôi không thể tin được”.

- “Sự thật chính là thế. Vì thương mẹ con người nên ta mới nói cho người rõ. Người không tin về đào lên phía dưới giường nơi chó thường nằm, sẽ thấy một lọ vàng” Lòng tham lam của Đế Đô đã giành được cơn giận, vội vàng hỏi:

- “Thật không ông? Sao ông biết?”.

- “Lọ vàng ấy trước kia mẹ người chôn, nhưng vì khi lâm chung không kịp trời lại, nay mẹ người – chính chó ấy thường nằm trên đó để giữ cho người. Người làm theo lời ta sẽ hiểu ta nói đúng hay sai”.

Từ nét mặt sung sướng, ông ta trở thành đau đốn vì đã có một nguồn tin bé nhỏ len qua con người sân hận tham lam thắm vào trái tim hồng.

Quả nhiên, bối lên, một lọ lớn đầy cả vàng vối vàng, nhưng vàng ấy không còn gọi được lòng tham của Đế Đô. Nguồn tin đã hòa mạnh trong tim hồng làm tiêu tan tất cả những tham luyến hung tàn. Ông ôm lấy chó khóc nức nở vô cùng ăn năn. Đoạn đến quỳ bên Đức Phật, đôi mắt đầm đìa dịch cảm, run lên những lời cầu khẩn thiết tha, xin sám hối tội lỗi và nhờ Phật chỉ phương cứu mẹ thoát khỏi những cảnh giới khổ đau. Đức Phật liền bảo:

“Nay người đã biết ăn năn, thế là người đã có thể trở lại con đường lành. Người là một người con có hiếu. Nhưng nghiệp chướng của mẹ người quá nặng. Người hãy phát tâm quy y Tam bảo, thọ trì ngũ giới và đem hết lòng thành kính sám hối cho mẹ người; đem tiền của bố thí cho mọi người và cúng dường Tăng chúng. Nhờ công đức ấy, mới mong cứu khổ cho mẹ người được. Khổ hay sướng là do tự mình tự gây lấy, ta chỉ là người giác ngộ, chỉ lại cho chúng sanh con đường giải thoát”. Đế Đô vâng lời Phật dạy, ngoài sự chỉ thành cầu nguyện, còn đem gia sản bố thí cúng dường...

Không lâu, một hôm, chó đuổi mình khoe khoán tẩm thắm rồi buông ra một hơi thở dài. Không còn là hơi thở đầy luyến tiếc tham lam muốn bám víu lấy sự sống mà lại là một hơi thở đầy sung sướng và thỏa mãn.

Chó đã chết.

Nhưng chó ấy – mẹ của Đế Đô – sẽ về đâu? Kiếp sau như thế nào? Tối hôm sau, trong giấc mộng, Đế Đô thấy trên nền trời xanh cuộn lên những vòm mây trắng, uốn dòn đến trước mặt người. Từ trong đó hiện ra một dáng người đàn bà hiền dịu, ân cần vỗ nhẹ lên vai Đế Đô và nói:

“Từ lâu vì lầm lỗi, mẹ đã tham lam độc ác quá nhiều nên bị đọa vào những cảnh giới khổ sở, đau đớn vô cùng. Chó ta hôm trước chính là mẹ đây con. Con ơi, con nghĩ đến đời sống con chó, con sẽ hình dung được nỗi khổ của mẹ hồi ấy. Nay nhờ đức Phật cứu độ và lòng hiếu thảo của con, mẹ đã thoát khỏi kiếp đau thương, được vãng sanh vào thế giới đầy sung sướng an vui. Thật cái luật nhân quả không ai tránh khỏi. “Gieo nhân gì gặt quả ấy” Tham lam tàn ác bị lầm than; tu nhân tích đức sẽ được an vui tự tại. Từ đây con hãy vâng lời Phật dạy, gắng công tu học. Thời mẹ từ biệt con...”

Lời bàn: Qua câu chuyện kể trên, lý nhân quả đã hiện rõ ràng, không còn nghi ngờ gì nữa. Ấy vậy mà trong thế gian vẫn còn có rất nhiều người chưa có lòng tin sâu nhân quả, vẫn sẵn sàng làm những chuyện thất đức, sát nhân, thiên luân, bại lý, với mục đích đạt cho bằng được mục tiêu bất chính của mình, bất chấp thủ đoạn.

Tuy nhiên, trên thực tế, đôi khi chúng ta cũng có thấy những trường hợp in tưởng như không bị luật nhân quả tác động, chẳng hạn có người làm ác vẫn ăn trên, ngồi trước, vẫn giàu sang phú quý, còn có những kẻ hiền lương thì suốt đời cứ phải chịu hết hoạn nạn nọ đến hoạn nạn kia. Điều đó làm cho rất nhiều người đâm ra hoài nghi luật nhân quả, dẫn đến hậu quả mất niềm tin trong cuộc sống, đưa đến cảnh phải tự tử rất thảm thương! Ấy là vì sao vậy? Chỉ vì các vị ấy chưa thấu triệt được lý nhân quả ba đời trong đạo Phật. Muốn tin sâu được lý nhân quả ba đời này, trước tiên phải tin thuyết luân hồi. Luật nhân quả tác động lên cả 3 đời quá khứ, hiện tại và vị lai, chứ

không phải chỉ một đời hiện tại. Do đó nên ai tin được lý nhân quả ba đời thì sự thối mắc trên sẽ được giải tỏa ngay và tình trạng tự tử vì bế tắc, vì mất niềm tin nơi cuộc sống sẽ không còn nữa.

Ngay trong câu chuyện cổ tích mà chúng ta vừa đọc ở trên cũng đã thể hiện được điều đó. Nếu không nhờ đức Phật từ bi chỉ bày thì người con cũng đâu biết được rằng con chó chính là mẹ mình. Người đời sẽ rất thối mắc khi thấy bà mẹ kia khi sống rất tham lam ác độc, mà sao đến khi chết vẫn chưa bị một quả báo xấu nào cả?! Từ đó sẽ đâm ra hoài nghi luật nhân quả. Nhưng họ có biết đâu rằng cái quả báo mà họ mong đợi đó qua kiếp lai sinh bà ta mới phải trả và trả một cách thâm khổ liệt.

Từ đó, chúng ta nên có một thái độ cư xử với tha nhân bớt nên khe khắt và nóng vội. Hãy cứ bình tĩnh giao phó cho luật nhân quả thay quan tòa phán xét, và mình cũng không nên thay luật nhân quả mà phán xét ai. Hãy cứ lo tu cho chính bản thân mình vì tu là chuyển nghiệp và khuyên mọi người cũng cùng lo tu như mình nếu muốn giải bớt hậu quả khắt nghiệt của những việc làm sai trái trong quá khứ.

Ngoài ra, câu chuyện cổ tích kể trên còn nêu lên được giá trị tuyệt hảo của sự sám hối. Thật vậy, qua lời dạy của đức Thế Tôn, bà mẹ đã thấy rõ được việc làm sai trái của mình trong quá khứ, tuy bà không nói ra được vì bà hiện đang mang kiếp chó, nhưng lòng bà tràn đầy hối hận ăn năn; cộng thêm cậu con trai cũng bắt đầu tin sâu nhân quả. Do đó, mặc dù cậu ta bố thí được rất nhiều vàng, “*nhưng vàng ấy không còn gọi được lòng*

*tham của Đế Đô. Nguồn tin đã hòa
mạnh trong tim hồng làm tiêu tan
tất cả những tham luyến hung tàn.
Ông ôm lấy chó khóc nức nở vô
cùng ăn năn.”*

Sau đó cậu đã vâng lời đức Thế
Tôn phát tâm quy y Tam bảo, thọ
trì ngũ giới, đem hết lòng thành
kính sám hối cho mẹ, đem tiền
của bố thí cho mọi người và cúng
dường Tăng chúng. Nhờ công đức
ấy, bà mẹ đã thoát được kiếp chó,
siêu sanh thiên giới và trở về báo
mộng khuyên nhủ lại con từ nay
phải tin sâu nhân quả, bỏ ác làm
lành, tu nhân tích đức.

Để kết luận, chúng tôi xin được
trích ra bốn câu sau đây thể hiện
đầy đủ luật nhân quả ba đời trong
đạo Phật:

*Dục tri tiền thế nhân,
Kim sanh thọ giả thị,
Yếu tri lai thế quả,
Kim sanh tác giả thị*

Muốn biết đời trước ta thế nào hãy
xem cái quả hiện tại mà ta đang
thọ lãnh. Muốn biết đời vị lai của ta
ra sao, hãy xem những hành vi tạo
tác của ta bây giờ.

Từ Thanh

